

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 22 (3478) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Nagyméretű, rendkívül véres csatára számítanak a közeli napokban Monti Albani vidékétől délre

A csata tisztázza majd, hogy lehetséges-e a kétélű hadműveletet végrehajtani Európa német ellenőrzés alatt álló partjain

Rómából jelentik: (MTI) Az Interim-különtudósítója az olasz harcterről küldött jelentésében azt írja, hogy a közeli napokban nagyméretű rendkívül véres csata várható a Monti Albani vidékétől délre. Az ottani harctér előre látható fejleményeiről azt írja:

Jelentékeny angolszász erőknek Nettuno környékén történt partraszállása után Rómától délnyugatra új harctér keletkezett, amelyről egyelőre még nem lehet mondani, vajjon nem lesz-e fontosabb a délolaszországi harctérnél? Alexander tábornoknak nyilvánvalóan az a szándéka, hogy a napokban nagy erősítéseket küldjön a hídfőbe, amely a Földközi-tenger nyugati részén áll rendelkezésre, úgyhogy ezen a ponton rövidesen tekintélyes hadereje lesz. Valószínű, hogy ezzel a hadsereggel, melynek gyűlékezötere egyébként Corsicáról jól védhető vadász repülőgépekkel, majd Róma ellen nyomul, komolyan vehető angolszász kijelentés szerint a főparancsnokság ezt a tervet elvetette. Az angolszász hadsereg inkább azt a parancsot kapja, hogy az olasz fővárost balkéz felől hagyva, a délolaszországi 10-ik német hadsereg pótlásának

a vonalait vágja el. Anettunói hídfőből kiinduló nagyszabású hadművelet kezdetével egyidőben számítani kell azaz is, hogy újra feléled az amerikai támadás a délolaszországi harctéren is, mégha e támadásnak nem is lenne más céljuk, mint az, hogy minél több német csapatot kössenek le. Ugyanakkor az adriai szárnynon is újra tevékenyebbé válik a 8-ik angol hadsereg, annál inkább, mivel az utóbbi hetekben jelentékeny erősítéseket kapott. A megvert, vagy kimerült hadosztályokat valószínűn szintén pótolják, úgyhogy a 8-ik angol hadsereg ismét megkezdheti előnyomulását Pescara felé. Ugyanakkor, amikor a nettunói hídfőn összegyűlt angolszász csapatok megindulnak. Bár, hogyan áll az ügy és anélkül, hogy Kesselring szándékai ismeretesek volna, annyi bizonyos, hogy a Monti Albani vidékétől délre a legközelebbi napokban nagyarányú véres csata zajlik le, amely tisztázza, vajjon lehetséges-e veszélytelenül és csekély áldozattal kétélű hadműveletet végrehajtani Európa német ellenőrzés alatt álló partjain.

Súlyos légitámadásokat intéznek a németek a szövetségesek ellen Nettunónál és Anzionál

Londonból jelentik: (B. T.) Alexander tábornok tábori főhadiszállásáról jelentik, hogy a németek súlyos légitámadásokat intéznek a szövetségesek ellen Nettunónál és Anzionál. Mindazonáltal a szövetségesek újabb csapatokat és jelentős hadianyagot tettek partra esőtörtőkön. A felvonulás természetesen folyik, de Kesselring sem tértlen és az Albanoi dombos vidéken jelentős haderőt vont össze. Ezen a részen körülbelül 3-4 hadosztálya van, mintegy 50.000 emberrel. Kesselring és Alexander egyforma eljárással próbálkozik. Mindenképpen a másikkra akarja hagyni a kez-

deményezést, illetve a támadás megindítását és arra szorítkozik, hogy erős védelmiállásokat építsen ki, amelyekben a további támadások megindításakor jöfészket talál. Azok a jelentések, amelyek szerint Velleitrit és Albanot a szövetségesek megszállták, nem felelnek meg a valóságnak, mert ez a két város, valamint Littoria is senkiföldjén van, ahol egyik fél helyőrsége sem mutatkozik. A szövetségesek járőrei több ször megközelítették a várost, anélkül, hogy megszállták volna. A Mussolini csatorna most a szövetséges hídfő területére esik.

Harmadik világháború csiráját látják Londonban az orosz-lengyel bonyodalomban

Londonból jelentik: (Bud. Tud.) A Daily Herald úgy értesül, hogy Harriman, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete, hosszú és szíves megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal a szovjet-lengyel viszonyról. Molotov kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, ha London és Washington részvev az ellentétek meg tárgyalásában, de csak két felté-

tel mellett hajlandó leülni a tárgyalóasztal mellé: 1. A lengyel menekült kormány a tárgyalás alapjául elfogadja a Curzon-vonalat. 2. A menekült lengyel kormányban bizonyos változásokat hajtanak végre úgy, hogy a moszkvai kormány iránt barátságosabb érzelmű legyen.

Harriman nem adott Molotovnak biztosítékot abba erre és ilyen körülmé-

nyek között a szovjet hivatalos válasza az lehetett az amerikai ajánlatra, hogy az idő még nem érett meg a tárgyalásokra.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stockholms Tidningen londoni jelentése szerint, londoni lengyel körök nagyon megütköznek a lengyel-

Moszkva visszautasítása az együttműködés kudarcát jelenti

Stockholmból jelentik: (MTI) A Svenska Dagbladet newyorki jelentése szerint, Amerikában sajnálattal vették tudomásul az amerikai közvetítő javaslatnak a szovjet részéről történt visszautasítását, amit a háború utáni együttműködésre vonatkozó tervek kudarcának, valamint döntő bizonyítéknak tekintenek arra, hogy a szovjetnek nincs szándékában együttműködni a mastani lengyel kormánnyal. Ténynek fogadják el, hogy az új határ kérdését a szovjet akarja rendezni, mihelyt alkalmasnak véli. Az amerikai körök nem közlik, milyen intézkedésekkel akarja Anglia és az Egyesült Államok a jóviszonyt ismét helyreállítani. Beavatott megfigyelők azonban általában nem tartják valószínűnek, hogy a nyugati hatalmak ezidőszert szakitani akarnának a szovjettel, ha Moszkva ragaszkodik ahhoz, hogy külön útra lép. Azt hiszik továbbá Washingtonban, hogy Anglia egymagában nem emelhet kifogást a szovjet és a lengyel megállapodás ellen. A szovjet maga-

szovjet viszály fejleményein és attól tartanak, hogy a nyugati hatalmak engedékenysége a szovjet követeléseivel szemben Keletlengyelországnak a Curzon-vonal szerint történő levágása után, újabb követelésekhez vezethet. A bonyodalomban a harmadik világháború gyorsan növekvő csiráját látják. Londoni körök szerint az egyetlen lehetősége annak, hogy a szövetségesek védnöksége alatt további tárgyalásokra kerüljön a sor az, hogy a jelenlegi lengyel kormányban történjék gyökeres változás, vagy pedig, hogy a kormány szemmel láthatóan módosítsa politikáját.

tartása egyben megerősítette azt a felfogást, hogy Moszkva külön kormányt akar létesíteni Varsóban, amely a szovjet érdekeit támogatná és együttműködne Moszkvával.

Tokióból jelentik (MTI): A Német TI jelenti: A rabauli japán támaszpont felett vívott légi harcok hevesége tünik ki a császári főhadiszállás pénteki jelentéséből. Január 24-én reggel a japán tengerészet vadászrepülői és a légvédelem a csatorna fölött az elhárító harcban 80 támadó ellenséges repülőgépet közül 24-et lelőtt. Ezzel szemben saját vesztesége csak két gép volt.

Két nappal az ellenséges támadás után, ismét korán reggel 200 támadó gép jelent meg, melyek közül a japánok 67-et löttek le. Az elhárító harcokban a főhadiszállás jelentése szerint, a japánok 6 gépet vesztek. Ugyancsak csekély 6 gép veszteséggel végződött 150 angolszász repülőgép január 27-iki kettőstámadása melyben az ellenség 34 gépet vesztett.

Éles német válasz Atlee nyilatkozatára

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Atlee brit helyettes miniszterelnök szerdán az angol alsóházban a légiháborúról nyilatkozva tagadta azt, hogy az angol repülők válogatás nélkül dobják le bombáikat és ezzel embereket és nem katonai jelentőségű javakat pusztítanak el. A német sajtó a brit helyettes miniszterelnöknek ezt az állítást éles hangon visszautasítja.

A Völkischer Beobachter ezzel kapcsolatban utal azokra a pusztításokra, amelyeket a brit légitámadások német és más városokban okoztak és amelyek nyilvánvalóan a mindenki számára hozzáférhető módon cáfolnak rá Atlee kijelentésére. Berlin, Hamburg, Köln, Aachen, Klagenfurt, Innsbruck, valamint Antwerpen, Párizs, Róma és Szófia városában felejtelenül bizonyították láthatóan azoknak a terror támadásoknak, amelyeket az angol és amerikai repülők asszonyok és gyermekek

ellen elkövettek. Annak a módszerrel rombolásnak, amelyet történelmi nevezetességű építményekben és emlékművekben műveltek és annak a megsemmisítésére irányuló szándékának, amely éppen a megtámadott városok lakosságát vette célba.

1943 május 25-ig a birodalom területén a légibombázások következtében 191 iskola, 108 kórház és 133 templom elpusztult, 920 iskola, 231 kórház és 491 templom pedig súlyosan megrongálódott. Azóta az angol és amerikai támadók pusztító dühe még jobban fokozódott és a brit repülők kitaláltak a felelősi bombázást és a bombaszőnyeg módszerét.

A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy Atlee állítása éles ellentétben áll az angol-amerikai légitámadások tényleges hatásával. Anglia felelőssége nyíltan áll az egész világ előtt.

Súlyos elhárító harcokban állanak a német hadosztályok az Ilmen-tó körül és Leningrádtól délre

Száz óra elmúltával sem került még sor csatára Nettunónál partrattett csapatok és a németek között. Új fegyvert alkalmaztak a németek a norvég partvidéken.

Üljenek össze értekezletre a kismemzetek — írja egy török közíró

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Csapatunk Keresnél tüzérsgünknek kitűnő támogatásával visszaverték a szovjet erős támadásait. — Cserkaszitól délnyugatra lévő térségben elkezdett harcokban szintén visszavertünk vagy felfogtunk heves ellenséges támadásokat, amelyeket erős gyalogsági és páncélos kötelékek intéztek. Blejala Carkovtól délkeletre az ellenség több hadosztálya és páncélosok támogatásával támadásra indultak. Áttörési kísérleteit 82 ellenséges páncélos szétlövés után megsemmisítettük. Az egyik betörési hely körül még folynak a harcok. A Saskovtól délnyugatra lévő térségben és Pogrebisétől délnyugatra támadásaink erős ellenséges ellen-támadások visszaverése után továbbhaladtak előre. Itt pusztán egyetlen hadtest közelében 66 szovjet páncélos, 99 löveget, valamint számos más fegyvert zsákmányoltunk vagy megsemmisítettünk.

Pripjet és Berezina körül újból súlyos harcokra került sor. E harcokban csapatunk megtörték állásait és szétlőtték 26 ellenséges páncélos. Az Ilmen-tótól északnyugatra és a Leningrádtól délre lévő térségben hadosztályaink súlyos elhárító harcokban állnak tulerőben lévő ellen-

séges erővel. A szovjet szerdán a keleti arcvonalon 305 páncélos veszített. A magas Északon rohamcsapatunk Kandalasha és Murmanszk szakaszain foglyokat ejtettek és zsákmányra tettek szert.

A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán tovább tart az ellenséges nyomás. Az ellenségnek kis szélességben indított több támadása megghiúsult. A keleti szakaszon az ellenség valamennyi felderítő előretörése eredménytelen maradt. Rómától délre az ellenség hasztalanul kísérte meg hídfőállásaink kibővítését. Készenléti állásait szétvertük és több zászlóaljnyi erővel indított támadásait visszavertük. Több angol és amerikai kötelékből foglyokat ejtettünk és hét páncélos szétlőttünk. A partraszállási helyek messzehordó tüzérsg zavartalan tüze alatt állanak. A légi fegyvernem nappal és éjjel támadta az ellenséges partraszállító hajóhadat Anzio előtt, mégpedig harci, torpedóvető és csatapultgépekkel. A légi-erő találatokat ért el: két cirkálón, négy rombolón, 12 álló hajón és kereskedelmi hajón, amelyek összes térfogata 47 ezer tonna, továbbá hat nagyobb partraszállító járművön. E hajók egy részének megsemmisítésével számolni lehet. Az anziói kikötői berendezésekben bombatalálatok után tüzek és rombolások keletkeztek.

Ki követte el a Katyni vérengzést?

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyről tájékoztatásul közlik: A szovjet kormány hivatalos közleményben azt állítja, hogy a katyni erdőben több ezer lengyel tisztet meggyilkolását a németek követték el és azt Németország a Szovjetre akarja hárítani. Berlinben a nyilatkozatnak semmiféle

jelentőséget nem tulajdonítanak, mert a vizsgálat adatai és a ténykörülmények tisztán állanak. Ismeretes, hogy a szovjet kormány többszöri sürgetésre sem volt hajlandó válaszolni arra, hogy a lengyel tisztak merre vannak.

Kereken 150.000 tonnára emelkedett az Anzio előtt elsüllyesztett szövetséges hajótérvesztés

Berlin. (MTI.) Mint a Tribune de Geneve jelenti Chiassoból, az olasz sajtónak azt a kijelentését, hogy Rómát védeni kell, úgy kell értelmezni, hogy védik a Rómába vezető utakat. Nem arról van tehát szó, hogy minden házat kis erődé alakítsanak át.

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német repülő támadásai az anziói hídfő és az ottani öbölben tartózkodó szövetséges hajók ellen január 27-re virradó éjszaka jelentékenyen megnövekedett. A Délolaszországban uralkodó rossz időjárás. A német repülő mégis — bár a brit kötelékek és a léghárító tüzerek nagy ellenállást tanúsítottak — benyomultak a kikötő területe fölé, ahol a harcokban ismét súlyos veszteségeket okoztak. Az a 12 szövetséges kereskedelmi hajó, összesen 40 ezer tonna hajóterrel, melynek eltalálását a csülörtöki jelentés közölte, legnagyobb részt oly súlyosan megrongálódott, hogy legalább is a mos-

tani hadműveletekből kiesik, ha nem veszett el egészen. Csaknem valamennyi hajót ért egy vagy több találat, amely tüzvészket okozott. További két cirkáló és négy romboló megrongálásával a brit hajóhad újabb veszteségeket szenvedett. Mivel az eddigi támadásokban a német harci és torpedóvető repülőgépek már hat hadihajó egységet kiküszöböltek, a német repülő szerdai sikerével az ellenség hajótér vesztesége Anzio előtt kereken 150.000 tonnára emelkedett. A német légi-erő gyors kötelékei alacsonyán szállva, ismét meglámadták a kirakodásokat és a kikötő berendezéseit. Találatok értek gépjármű csoportosulásokat és raktárakat, amelyekben nagymennyiségű hadianyagot elpusztítottak.

Berlin. (MTI.) Hallersleben Márton a Német Távirati Iroda katonai munkatársa a délolaszországi hadszíntér helyzetéről írja: A Nettunónál és Anzionál partra tett angol-

amerikai kötelékek hadműveletei eddig egészen sajtáságos módon folytak. A Nettunónál végrehajtott támadó vállalkozás kezdete óta már több mint száz óra telt el anélkül, hogy a szemben álló csapatok között harca került volna sor. Ugy látszik, hogy Kesserling a nettunói hídfő körül vasgyűrűt igyekszik kiépíteni. Ez a gyűrű jóvédett állásokból áll.

Utolsó lehetőség: második arcvonal

Stockholmból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat közli: Líberia hadat üzent a tengelynek.

Zürichből jelentik: (B. T.) A brit légi-haderő főhadiszállása arról számol be, hogy a németek a norvég partvidéken új fegyvert alkalmaztak. A léghárító ágyuk rakétához hasonló lövedékeket lőttek ki, amelyek a levegőben szétnyíltak. Az új fegyver hatásáról a jelentés nem számol be.

A jelek szerint Kesserling azt akarja, hogy az ellenséges hídfő területén minél több angolszász csapat és utánpótló anyag zsúfolódjék össze. A helyzet átfogó mérlegelése alapján világosan megállapítható, hogy az angol-amerikai csapatok eddig nem tudtak összeköttetést létesíteni. Az arcvonal nyugati szakasza és a nettunói hídfő között. Ez a tény Kesserling mellett szól, ugyanakkor pedig a következő napokban válaszolt harcokra mindenféle meglepetéssel számíthat.

Isztanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Sumhrgetben haditudósítója megállapítja, hogy a német nép a heves bombázásokkal szemben atesett a legsúlyosabb megpróbáltatáson. A szövetségesek számára ha Németországot le akarják győzni, a második arcvonal felállításában rejlik az utolsó lehetőség. Ha ez a vállalkozás meghiúsulna, akkor a szövetségesek nem tudnának 1944-ből 1918-at csinálni.

Atlee szerint fokozzák a légitámadásokat

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Kayhya Sato a hadügy-miniszterium egyik vezető személyisége kijelentette, hogy Japán megsemmisítő előkészületeket tett megtámadás indítására, abban az esetben, ha Japán északafrikai erői terror támadás érné.

London. (Bud. Tud.) Atlee helyettes miniszterelnök a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy az angol légi-erő nemcsak folytatja, hanem fokozza támadásait német ipari és közgazdasági központok ellen. Wevies a munkáspárti pacifista képviselő kérdést intézett a kormányhoz, hogy tegyen meg a nemzetközi vöröskereszt közvetítésével minden lehetőt, hogy válogatás nélküli légitámadás megszünjék. Atlee helyettes miniszterelnök igen élesen válaszolt és visszautasította a válogatás nélküli bombázás vádját. Jó volna, ha a képviselő úr figyelmét azok felé fordítaná — mondotta. — akik a bombázások politikáját megkezdtek. Arra a kérdésre, hogy vajjon a háború után Helgoland visszakerül-e a Brit Birodalomhoz. Eden kijelentette, hogy ezidőszent semmiféle határkérdésről vagy területi birtok megváltoztatásáról nem lehet szó. A külügyminiszter ezután hangoztatta, hogy a szövetségesek ragaszkodnak a feltétlen megadás követeléséhez.

Berlinből jelentik: (MTI) Január 27-én délután ellenséges megpróbáltatások

kek vadászkisértelet berpültek Dél-Franciaország fölé. Német vadászpilóták heves légiharcba keveredtek velük — jelenti a Német Távirati Iroda. — Az eddigi jelentések szerint az elhárító támadó gépek közül 10 közöttük több négymotoros bombázót pusztított el.

Zürichből jelentik: (MTI) Washingtonból közlik, Hull államtitkár a sajtóértekezleten nem volt hajlandó válaszolni arra a kérdésre, milyen volt a moszkvai kormány válaszcjegyzéke, amelyben visszautasította az orosz-lengyel viszályban való közreműködést.

Liszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat newyorki jelentés szerint a Newyork Times a lengyel-orosz viszálykapcsolatban a következőket írja:

A derültök a szovjet válasznak abból a kijelentéséből, hogy a jelenlegi pillanat még nem kedvező a közvetítésre, még reményeket merítenek az ellenséges megegyezésre. Mindenesetre az, hogy a kérdést immár a világ színpadára hozták és a megvitatás olyan pontokra jutott, ahol nem lehet egyszerűen függőben hagyni. Ez az állapot nem csupán egy határvonalat jelöl, hanem egy győzelem és a béke függvényét, hogy elfogadják-e azokat a módosított feltételeket a szövetséges hatalmak mindenre alkalmazni kívánják a nemzetközi vitának rendezésénél.

Mit remél a kismemzetek ülésétől Jalesin?

Istanbulból jelentik: (MTI) Jalesin képviselő, a neves török közíró, a Tanin c. lapban azt a gondolatot vetette fel, hogy üljenek össze a kismemzetek értekezletre. Abból indul ki, hogy nem valami ragyogó a kismemzetek jelenlegi

helyzete. Az így összetűlt ülés határozatai megmozgathatnák az angolszász közvéleményt. Az összehívandó ülés nyilvános tanácskozási kétségtelenül komoly benyomást gyakorolnának az egész világ közvéleményére.

Továbbra is elfogadhatatlan mesével védekeznek a gyilkossággal gyanúsított Fekete Béla

Egyre gyűlnek a gyanúkok, szaporodnak a tanúk, konokul tagad a gyanúsított

Nagyvárad, január 28. Harmadik napja szakadatlanul tart a nyomozás a gyilkosság ügyében, amelynek Bökfi Eszter áldozatán esett. S ma is változatlanul Fekete Béla, a Corso-mozi volt jegyzője a gyanúsított. Felmerült a feltevés, hogy büntársai, vagy bűnszolgái is voltak a tett elkövetésében, vagy legalábbis vannak személyek, akiknek tudomásuk volt a borzalmas bűncselekményről s ezért történt meg más egyének őrizetbevétele.

Ujabb őrizetbevételek a nyomozás érdekében

A nyomozásról az alábbi részleteket jelenthetjük:

A rendőrség rendkívül nagy erélyvel széles körben kiterjesztette a vizsgálatot. A rendőrtisztek, tisztviselők, detektívek és altisztek szakadatlanul munkában állnak. A nyomozás érdekében csütörtökön őrizetbe vették Mózes Istvánt, a Casinó mozgó igazgatóját, Rutkai Béla mozikalmazottját és Molnár Györgyné Szakács Erzsébet nevű asszonyt, akivel Fekete Béla vadházasságban élt az utóbbi időben és akinek odaajándékozta a meggyilkolt leány kosztüm-kabátját és téli kabátjának prémgalériáját.

Fekete Béla továbbra is makacsul tagad.

Este 8 óra tájban véget ért az áldozat ismerőseinek kihallgatása. Ezután szembesítések következtek. Fekete Béla nőismerősei, valamint a többi tanúk szemébe mondták a gyanúsító adatokat a jegyzőnek, aki egy ideig cinikusan válaszolt, de egyszerre zavarba jött, különösen annál az állításnál, amelyben az áldozattal való ismerettségét bizonygatták. A moziha felesalt kísérőnyok a 8-10 detektív közé állított gyanúsítottat azonnal felismerték és szemébe mondták a csábítás körülményeit.

Az ügy őrizetbe vett mellékszerepeit a kihallgatások bizonyos részletei alkalmával vezették elő. Az általa tett vallomás egyelőre nem tartozik a nyilvánosság elé. Magánértesüléseink szerint az őrizetesek a lejártszódott esemény egyik mellékhatásában szerepelnek.

„Vallani akarok, de lehetőleg négy szemközt...”

Kilenc óra tájban a tanuvallomások elhangzása után Fekete Béla Krasznay Pál rendőrfőtanácsos előtt halk hangon kijelentette:

— Főtanácsos úr, vallani akarok. De lehetőleg négy szemközt!

A nyomozást végző rendőrtisztek fellélegzettek. Ugy látszott elérkezett az a pillanat, amikor végre fény derül a rejtélyre. A főtanácsos egy üres szobába vezettette a gyanúsítottat, ahol az alábbi meglepő kijelentést tette:

— Tessék iratni a jegyzőkönyvbe azt, amit akar s én majd aláírom!

A meglepő kijelentést a rendőrfő-

tanácsos természetesen nem vette tudomásul és folytatta a kihallgatást.

Néhány perc múlva Fekete Béla megismételte azt a kívánságát, hogy vallani akar. Ezt meg is kezdte, azonban első pillanathban észrevehető volt, hogy hazug mesével áll elő. Vallomását zavarosan és együgyűen azzal kezdte, hogy valóban találkozott Bökfi Eszterrel a kérdéses napon, akit az emeleti erkélyre hívott fel a mozi nézőtere előtti csarnokból. Előadása szerint a leány a lépcsőn meg-

botlott és elesett, miközben fejét a kölépcső oldalába ütötte. Fel akarta segíteni és ekkor látta, hogy elájult. Az alélt testet azután bevonszolta az erkélyre és ott lefektette.

Kis idő múlva oda módosította ezt a vallomását, hogy Bökfi Eszter előadás után a mozi erkélyén találta s ő kötelességszerűen felhívta a leányt, hogy távozék a helyiségből. A leány megjegyezte, le akart szaladni a lépcsőn, de megsejtett, felbukott, odaütötte a fejét, anélkül elájult.

Hihetetlen mese a történetről

Fekete Béla ezután hosszú és zavaros kitalált mesét adott elő, amely a végén mesterségesnek tűnt fel, annyira, hogy a jegyzőkönyv vezetője a rendőrség félbehagyta. Többek között elmondta Fekete Béla, hogy két tenyérében hozta fel a vizet és úgy locsolta az alélt leányt, de ez nem tért eszmélőre. Elmondta még, hogy a halottnak vélt leányt a felfeszített padlózat alá helyezte és a deszkákat cipője sarkával szegelte vissza. Állítása azért sem érdemel hitelt, mert egyes tanúk szerint a kérdéses nap éjszakáján a mozi alatt lévő helyiségben karácsonyi kiállítás volt és az értékes tárgyakat őrző asszony világosan hallotta a kalapcsolás hangját, amely nagy zajjal járt.

A kihallgatást végző dr. Domány István rendőrtiszt ekkor a kihallgatást megszakította és azt reggelre halasztotta, gondolkozási időt hagyva a gyanúsítottnak.

A kegyetlen gyilkosság elkövetésével vádolt Fekete Béla jegyzője csütörtökön virradó éjszakát a rendő-

ség fogdáiban töltötte, mindvégig álmattal. Egyre azt hajtogatta, hogy később, esetleg reggel vallani fog és azt is hozzátette, hogy azért nem tud összefüggően beszélni, mert feje bántul a kisagy táján nagyon fáj.

Péntek reggel fél 9 órakor a gyanúsítottat felvezették a fogdából a rendőrség második emeletén lévő bűnügyi osztályára. Fekete Béla sovány arca ijesztően sápadt, látszik minden mozdulatán, hogy emberfeletti erővel uralkodik magán. Szavát be kell váltása és a megkezdett beismerő vallomást folytatnia kell. Az esti rövid vallomása szerint a szerencsétlen Bökfi Eszter ájult állapotban kerülhetett a mozihelyiség padlója alá s a feltevések szerint ott fulladt meg. A szörnyű feltevésnek természetesen a vallomás befejezése után lehet hitelt adni.

Kilenc óra 10 perckor reszketve törülgeti orrát, száját, melyet ellep a nedvesség, majd bevezetik a másik szobába, ahol folytatják kihallgatását.

Milyen adatokra van szüksége a nyomozásnak?

Pénteken a déli órákban a következő értesüléseket szereztük a vizsgálat részleteiről:

A rendőrség kihallgatta Rutkai Béla mázolómestert, aki — mint megírtuk — a Corso-mozi takarításának és karbantartásának vállalkozója. Őt a takarító asszonyok lomtárában, takarító szerszámok között talált ruhadarabokra vonatkozólag kérdezték ki, amelyekről behonyosodott, hogy Bökfi Eszter télikabátjának részei. Előadta, hogy a mozi erkélyén, a fal mellett, használaton kívül helyezett széksorok alatt talált egy rossz állapotban lévő női télikabátot. Szólt a takarítóknak, hogy ebből lehetne törölgető rongyokat csinálni. Az asszonyok azt felelték, hogy kár ezért, de ő, gondolván, hogy manapság nehéz még rongyokat is beszerezni, megparancsolta alkalmazottainak, hogy szedjék csak szét a télikabátot, tegyék el a darabjait és a szükséghez képest használják fel törölgető rongynak. Egyrészt már fel is használták, a többi pedig érintetlenül állt azóta a lomtárban, amíg a rendőrség meg nem találta.

Ugyanezt mondták a takarító asszonyok is. Valamennyien tagadták, hogy a kabát eredetéről tudomásuk lett volna. Örültek, hogy jó törölgető rongyokra teltek szert s tovább nem érdekelte őket az ügy.

Foglalkoztatja a rendőrséget egy szeszdedt gazdátlan kerekpár ügye, amelyet a Fekete Béla plakát-fülkéje mellett találtak. A gyanúsított erre nézve nem ad semmiféle felvilágosítást. Kiderült azonban, hogy Fekete a kerekpár láncát eladta, s azt a vevő most behozta a rendőrségre. A kerekpár nem szerepel a rendőrségen nyilvántartott, elvesztett kerekpárak között, ezért ezután is felhívják a közönséget, hogy az utóbbi időben eltűnt kerekpárak tulajdonosai jelentkezzenek a rendőrség 20-as számú szobájában.

Izen sokan jelentkeznek a rendőrségen olyan tanúk, akik az áldozat életkörülményeiről tesznek jelentést. A rendőrség ezúton is közli, hogy a nyomozásnak főként olyan adatokra van szüksége, amelyek Bökfi Eszternek Fekete Bélával való kapcsolatait igazolják.

Ennek során kihallgatják egy Antalné nevű asszonyt, egy favágó feleségét,

aki a Téglavető-utcán lakik és akihez — mint lapunk más helyén megírtuk — gyakran járt Bökfi Eszter. Feltételezhető volt, hogy Antalné tud a fiatal leány kapcsolatairól. Ez az asszony azonban nem tett figyelemreméltó vallomást.

Erdekések egy hölgy kijelentései, aki Bökfiék közelében lakik.

Előadta, hogy gyakran segítette a rendkívül szegény és nagyon nélkülöző leánykat. Ruhát, kalapot adott neki s néha elvitte a moziba is. Egy ízben, este hazajövet a Bökfiék lakása közelében azzal bucsuzott el a leánykától, hogy menjen csak most már egyedül tovább, s ő a saroktól figyeli, amíg hazáig ér, hogy semmi baja se történjen. Eszter el is ment lakásuk kapujáig, de ott elrejtőzött, s mikor azt hitte, hogy kikergette eltávozott, egy más úton, sietve ment a városba.

Egyre zavarosabb a védekezés

Több fiatal leányt, sőt szüleiük kíséretében megjelent gyermekleánykét is kihallgatott a rendőrség. Ezek mind felismerték Fekete Bélában azt a „bácsi”, aki velük szemben különös módon viselkedett. Megállapítható mind-ezekből, hogy a gyilkossággal gyanúsított mozi-jegyző beteges hajlamú ember.

Fekete Béla a csütörtök esti, félgy-meddig beismerő vallomását péntek reggel nem egészítette ki újabb adatokkal, sőt egyre zavarosabb kijelentéseket tett. A rendőrség ezért pénteken délelőtt felfüggesztette a teljesen felidült idegzetű ember kihallgatását s azt a késő délutáni órákban folytatja. Adig remélik, hogy olyan újabb tárgyi bizonyítékokat sikerül összehozni, amelyek bizonyító ereje latt az ellentmondások között vergődő gyanúsítottot végre világos, minden részében elfogadható beismerő vallomást tesz.

Egyelőre nem töltik be a Keresztény Néppárt elnöki székét

Budapest, január 27. A Keresztény Néppárt gróf Zichy Jánosnak a képviselőház keddi ülésén történt megleghango elparentálása után a Ház egyik bizottsági termében ülést tartott. — Az ülésen elhatározták, hogy a párt elnöki székét — mely gyászuk jeléül — egyelőre nem töltik be. Atmenetileg gróf Esterházy Móric ügyvezető alelnök vezeti majd ez alatt az idő alatt a párt ügyeit.

Több bel- és külpolitikai kérdés is szóba került a Keresztény Néppárt értekezletén s ezekhez a résztvevők közül többen hozzászóltak. Különösen behatóan megbeszélték a legutóbbi eseményeket.

A Keresztény Néppárt az újszerű részvevőinek egyöntetű megnyilatkozása alapján, gróf Zichy János utolsó képviselőházi deklarációja értelmében folytatja munkáját és hallatja szavát a képviselőház plénumában és bizottságaiban; fokozott útemben folytatják a vidéki választmányi gyűléseken a közvélemény tájékoztatását is.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-n. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Ahonnét Bökfi Eszter utolsó útjára elindult...

Látogatás a Rét-utcában, ahol mindenki ismerte a Casino mozgó tragikus sorsu halottját

Honnan indult el Bökfi Eszter, a tizenéves gyermekleány, aki a Casino moziban végezte életét? Milyen körülmények között élt, kik voltak a barátai, mik voltak a kedvtelése, hogy viselték gondját a szülei és hogyan került összeköttetésbe a mozi alkalmazottjával, aki az eddigi feltételek és bizonyítékok szerint a végzetet? Ezekre a kérdésekre egymással ellentétes válaszokat kapunk különböző forrásokból és a rendőrség a nyomozás érdekében nem mutat közlékenységet e döntő körülményekre vonatkozólag, bár számos tanut hallgatott már ki, akik elég kimerítő felvilágosítással szolgáltak.

Magánymozásra indultunk a Rét-utcába, ahol Bökfi Eszter szülei laknak. Természetesen az egész utcában mindenki állandóan a szerencsétlen leány tragédiáját tárgyalja. Összeülnek a szomszédok, elmondják egymásnak feltételeiket, értesüléseiket, megbeszélnek az újságok híradásait, kutatnak emlékeztükben olyan mozzanatok után, amelyek alkalmasok lehetnek a borzalmas esemény előzményeinek megvilágítására, és a maguk módján igyekeznek megajánolni a kis Eszter lelki alkátát.

A Rét-utca 12. számú házában, Bökfiék közeli szomszédságában egy ilyen tere-ferőre összegyűlt asszonytársaság, így jelezte előttünk a tragikus sorsu leányt:

— Eleven, vidám leány volt. Szívezen járt el azokba az udvarokba, ahol több gyerek szokott játszani összegyűlni és olyan józuan eljátozott a nála öt-hat évvel kisebb fiúcskákkal, leánykakkal, mintha ő maga is kisgyerek lett volna még. A nyáron még pogácsákat csinált a homokban a kicsinyekkel.

Egy nyolcéves kisfiu is bizonyította ezt:

— Igen, Eszter volt az én legjobb játszótársam.

— De emellett, — folytatták az asszonyok, — olvasni is nagyon szeretett. Regényeket kért kölcsön s ha érdekes könyve volt, egész nap azt bujta. Ilyenkor elhanyagolta a gyerekeket. De azt is észrevettük, hogy az utóbbi időben eokat járt éttálni a városba. Semmi dolga se volt soha. Házi munkát nem igen

végzett, nem is lett volna mit a kis pincelakásban, ahol évek óta laktak s az eszébe se jutott, hogy munkát keressen. Pedig nagyon-nagyon szegények voltak Bökfiék. Sokat nélkülöztek. Amióta Eszter édesapja Németországban dolgozott, valamennyire összeszedték magukat, ki is ruházkodtak kisé, de volt idő, hogy a szó szoros értelmében nem volt betevő falatjuk. Bökfiné beteg, szívbaos asszony, gyakran csak ájultan össze s ilyenkor napokon át beszélni is alig lehet vele. Emiatt nem tudta elég szigorúan ellenőrizni gyermeke útjait. Tavaly még iskolás leány volt Eszter, a hatodik elemibe járt, de nem végezte el, mert ha csak tehetett, elcsavargott, játszott a gyerekekkel, ceatángolt a városban, vagy elment a Téglavető-utcaiba egy asszony ismerőséhez, aki kosztot adott. Ennek az asszonynak segített bevásárolni a piacon, az üzletekben, s úgy látszik ebédet kapott a munkájáért, amire nagyon rá volt szorulva.

Ellátogatunk a Rét-utca 16. szám alatti házába is, ahol Bökfiék laknak. Nem találtuk otthon Eszter szüleit: őket egész nap a rendőrség veszi igénybe. — Síralmas kis pinceodu ez. Egyetlen, sűrű rostélyos, 30-szor 70 centiméteres ablakoska világítja meg az utca felől, a lejárata pedig szabályos pincegátor-lejárata. Amint a háziak mondják: egy vaságy, egy asztal, egy léces kertizék s egy beépített tüzhely az eredetileg mosókonyhának szánt, cementpadlóju pincehelyiség minden berendezése. Havi tíz pengőt fizetnek érte Bökfiék.

Innen indult el tehát a játékos kedélyű, regényekkel táplált fantáziájú Eszter a mozi álomvilága felé.

— Casino, kerekarcu, nyulánk, kedves kislány volt Eszter. — mondják a háziak. — Szeretett elbeszélgetni a szomszédokkal, sokat unta is magát, de a munka sohasem volt inyére. Nincsenek itt a környéken olyan vele egykoru leányok, akik barátnői lehetnek volna. Asszony-ismerőse a Téglavető-utcaiból, minden nap eljött érte és bekopogtatott a pincelakás ablakán: „Eszter, kelj fel már, gyere”. És a kislány felkelt és ment. Naphosszat odavolt, az

édesanyja panaszkodott is olykor, hogy nem tudja merre jár a gyermeke... Bökfiné sokat aggódott emiatt, különösen az utóbbi időben, hogy a leánya fejlődni kezdett és szebb, jobb életéről, hírnévről álmódzott. Nagy baj volt, hogy az apa Németországban dolgozott, az anya pedig betegsége miatt néha mozdulni se tudott s így Eszter szabadjárta maradt.

Megható részleteket mesélnek a háziak az Eszter eltűnése utáni időről. Bökfinéu még jobban erőt vett a beteg-

sége s kétségbeesetten panasolta a retentő bizonytalanságot, amiben él.

— Ha öngyilkos lett a gyermekem, — mondta, — én nem élem túl.

Szerdán déltájban rendőr jött Bökfiékért.

— A kislányomról tudnak valamit? — kérdezte az asszony.

A rendőr erre nem adott választ. Csak annyit mondott az édesanyának, hogy azonnal menjen fel a rendőrségre.

— Biztosan meg került a kislányom, — gondolta Bökfiné.

És örvendezve újságolta a szomszédoknak:

— Hivnak a rendőrségre. Megkerült a kislányom. Mit szólnak hozzá... Megkerült a kislányom...

S este zokogva, ájuldozva jött haza.

— Csakugyan megkerült... Nem élem túl: csakugyan megkerült.

(j. b.)

Albrecht főherceg Váradon

A város vezetősége megtette az előkészületeket az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület nagyváradi fiókjának megalakulásával kapcsolatban, amely megalakuláson részvesz Albrecht királyi herceg is, a közgyűlés lehozolítására.

A közgyűlésen jelen lesz a központ részéről Albrecht királyi herceg, továbbá Petry Pál, m. kir. titkos tanácsos, ügyvezető elnök és dr. Klamitzay főtitkár.

A közgyűlés a magyar Híszkegy-el kezdődik, azután Hlatky Endre főispán üdvözli a királyi Fenséget és felkéri az elnöki tisztség ellátására, azután a kir. herceg tart megnyitó beszédet, utána dr. Petry Pál titkos tanácsos ismerteti a Liga cél-

kitűzéseit, azután dr. Soós István polgármester üdvözli a város nevében a királyi herceget és a Gyermekvédő Ligát.

A polgármester beszéde után következik a tisztikar megválasztása, majd a tisztikar elnöke köszönetet mond a tisztikar megválasztásáért. Végül a királyi herceg mond zárószót s azután a közönség elénekli a Szózatot.

A kir. herceg szombaton délután érkezik és a püspöki rezidenciában fog megszállni, a közgyűlés után a polgármester páholyban megnézi a színelőadást, azután a város szerény vacsorát ad tiszteletére.

A főherceg vasárnap reggel utazik el.

A nagyváradi háziezred ünnepe

Vasárnap, e hó 30-án ünnepli a nagyváradi háziezred a harctérről hazaérkező zászlóalj megjövételének ünnepe-gét.

Az ünnepség a Szent László-téren lesz, ahol az állomásparancsnok üdvözli a harctérről hazaérkező katonákat, aztán a polgármester tart üdvözlő beszédet a város közönsége nevében, végül a hazatért zászlóalj parancsnoka

mond köszönetet.

A rendezőség azon tartalékosok és a harctérről hazaérkező katonák és azok családtagjai részére, akik az ünnepségen részt akarnak venni, kijelölte a Szent László-tér azon részét, amely a szobor részére van fenntartva s ahol az érdeklődő közönség s a hazaérkező és leszerelt katonák, valamint azok családtagjai megjelenhetnek.

EDDIGI BUZAKÖTVENYVÁSÁRLÁS:

GAZDA	37%
NEKERESKEDŐ	26%
IPAROS	21%
POLGÁR	16%

Békében új beruházásra készülök
Erért vettem

BUZAKÖTVENYI

Ha a történelem kerekét visszafelé lehetne forgatni 1939 augusztusáig, arany tálcán hoznák elénk a lengyelek Danzig kulcsait

— írja Göbbels dr. a Das Reichben

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels birodalmi miniszter a *Das Reich* című hetilap legutóbbi számában közölt cikkében a szovjet-lengyel viszály és Angliának ebben az ügyben tanúsított magatartását iskolapéldának mondja, amelyből mindenki megtanulhatja, hogy mi történne Európában és Európával, ha határain nem állana őrt a német véderő? Ha a történelem kerekét — írja a miniszter többek közt — vissza lehetne forgatni 1939. augusztusáig, akkor a lengyelek mai tapasztalataik birtokában Danzig város kulcsait ünnepélyes küldöttségben arany tálcán hoznák elénk. De most már késő! A miniszter rámutat azután arra a tragikomikus jelenségre, hogy az a nép, amely ebben a háborúban elsőnek bízott az angol segély ígretében, kénytelen volt ellentmondás nélkül beleenyugodni a katinai esetbe, ezt kénytelen volt magát kiszolgáltatni a bolsevizmusnak. — Göbbels emlékeztet ezután arra az angol ígretre, hogy a lengyeleket Kelet-Poroszországgal és Sziléziával kárpótolnák, ha teljesítenék a területi követeléseket. Megfelelkeznek azonban az angolok arról, hogy amivel a lengyeleket kártalanítani akarják, az a németek birtokában van. Megismételjük — írja a

miniszter, — hogy csak egy hatalom van, amely Európát a bolsevizmustól és ezzel együtt a khaosztól megmentheti és ez a Német Birodalom. Anglia és Amerika ezt nem tudja megtenni. Mi mindenesetre győzelmünk napján elmondhatjuk majd magunkról, hogy önmagunk kímélése végett nem félünk az áldozatoktól. A polgári plutokrácia és a vele szövetkezett zsidó demokrácia tegnapi társadalmi formája megérett a bukásra és a bolsevizmusnak legalább is az európai együttélés számára nincs hivatottsága arra, hogy örökébe lépjen, tehát nyilvánvalóan mi, németek leszünk hi-

vatva arra, hogy új eszmevilágunkkal leváltuk. Szilárdan hiszünk abban, hogy rövidesen ismét teljesen a helyzet urai leszünk és ez akkor lesz, ha az ellenséges tábor hatalmi eszközei már nem lesznek megfelelőek a dolgok természetes menetének feltartóztatására. A háború ma teljesen nyílt képet mutat. Márol-holnapra teljesen megváltozhat arculata. Akkor ismét a legnagyobb helytállás órája következik el számukra és nemzeti szocialista történelmünkben még sohasem fordult elő, hogy ilyenkor meg ne álltuk volna helyünket.

Továbbra is lehet kötni olajosmagtermelési szerződéseket a Futuránál

A 3770—1943. M. E. sz. rendelet a tavaszi vetésű olajos magvakra a termelési szerződéseket megkötési határidejét 1943. december 31-én állapította meg. Tekintettel azonban arra, hogy ezen időpontig a szerződéseket a termelőknek csak kis százaléka kötötte meg, a m. kir. Kormány a szerződéseket megkötésének

határidejét 1944. január 15-ig meghosszabbította. A Futura mindazokat a szerződéseket, amelyek 1944. január hó 15-ig kelettel, január 20-ig beérkeztek, elfogadta és a termelőket a szerződésben előírt teljes kedvezményben részesítheti.

Módot ad azonban a kormányrendelet arra, hogy a gazdák olajosmagtermelési szerződéseket továbbra is köthessenek. A Futura a gazdák érdekeit szem előtt tartva, a szerződéses alapon termelni kívánó gazdáktól beérkező szerződéseket továbbra is elfogadja s őket a fenti időpont (1944. január 15) től is még a következő kedvezményekben részesíti:

1. Az idézett rendelet határozmányai szerint, kamatmentes kölcsönvetőmagot bocsát a termelő rendelkezésére, melyet terméséből szokványminőségben, illetve a szokványmag értékében adhat vissza.

2. Kh.-ként 150 P. termelési előleget folyósít a rendeletben megállapított feltételek mellett.

3. Biztosítja szerződéses termelői részére az erőtakarományjuttatást a 3770—1943. M. E. sz. rendeletben meghatározott mennyiség fele részéig.

A felsorolt kedvezmények természetesen vonatkoznak azokra az esetekre is, amikor a leszerződött terület a termelők saját vetőmagjukkal vetik be.

Azok a termelők azonban, akik 1944. január 15-e után részesültek földjuttatásban, avagy földbérlethez, ezen időpont után jutottak — és ezt hatóságilag is igazolják — az 1944. január 15-e után megkötött szerződések alapján is teljes erőtakarományjuttatásban részesülhetnek, amennyiben a Földművelésügyi Minisztérium erre vonatkozó és a Futura útján felterjesztésre kerülő kérelmüket kedvezően intézi el. A műtrágyajuttatás biztosítása a január 15-e után megkötendő szerződéseknél, sajnos, még kivételesen sem lehetséges, mert ezei időn túl a szerződéses olajmagtermelésre igénybe nem vett műtrágyamennyiség tekintetében rendelkezés más termelési ágak javára megtörténik.

Felhívjuk tehát a termelők figyelmét, hogy amennyiben szerződések kötését rajtuk kívülálló okokból eddig elmulasztották volna, úgy szerződéseiket a legrövidebb időn belül kössék meg, hogy a rendeletben megállapított és a fent felsorolt kedvezményekben még részesülhessenek.

Szerződések köthetők a Futura valamennyi külső bevásárló szervénél, továbbá az intézet központjánál is (Bp., V., Vigadó-u. 6.).

A szerződések mielőbbi megkötése már csak azért is nagy fontossággal bír, mert a mai időkben esetleg előálló vasuti torlódások miatt a vetőmagnak a gazdákhoz való eljuttatása hosszabb időt vesz igénybe.

Dalos kerületté alakult át az erdélyi dalosszövetség

Vasárnap Kolozsváron dalosgyűlés lesz, amely elé nagy érdeklődéssel tekintenek az erdélyi dalosok, mert az országos dalosszövetségbe való belépésről határoznak. Ugyanis az országos dalosszövetség budapesti központja felhatalmazást kapott arra, hogy a dal- és zenegyesületek jogiszemélyiségének igazolása, illetve engedélyezése tárgyában intézkedjen. Felzólította tehát az erdélyi dal- és zenegyesületeket, hogy lépjenek be a budapesti központba.

Ennek következménye az lesz, hogy az erdélyi dalosszövetség kénytelen átalakulni kerületté és az eddigi kerületéből négy megyét elveszít. Ezek a következők: Szilágy, Bihar, Szatmár és Máramaros vármegyék. Megmarad tehát 7 erdélyi vármegye. Az átalakulást kimondó közgyűlést e hó 30-án tartják a kolozsvári ref. kolégium dísztermében. A közgyűlésen a budapesti központból az elnökség öt taggal fogja magát képviseltetni.

„Nemzetünk küldetése“

Dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár előadása a Szabadegyetemen

(Nagyvárad.) Csütörtök este a Városháza nagytermében dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár értékes előadást tartott „Nemzetünk küldetése“ címmel.

Dr. Soós István polgármester üdvözlő szavai után a professzor a nemzettest és nemzeti lélek egybefonódását taglalta. Ez közös fajkép. (Leszármazás), közös haza, történelmi sorsközösség, nyelv és kultúrközösség, élethatalmi közösség (államhatalmi szerv) összetevődéséből adódik. Erdekeseen fejtegette a tiszta faj fogalmát s tagadába vette annak létezését. Szerinte többé-kevésbé tiszta fajokat lehet megkülönböztetni. Például a német nemzetben az u. n. északi, nordikus faj elem csak 50%-ot jelent. A magyar faj még kevertebb, de tagadhatatlan, hogy a mag mégis az őshazából elindult magyar törzs.

Az élvezetes előadást dr. Hlatky Endre főispán köszönte meg.

40 százalékos drágulás a román hálókocsikon. Bukarestből jelentik: (MTI) A Hálókocsi Társaság a hálókocsik árát úgy az eskő, mint a máeodosztályon 40 százalékkal felerősítette. Ennek megfelelő arányban emelték az étkező kocsik árát is.

Száznegyven esztendő a szatmári római katolikus püspökség

Az 1944. esztendő beköszöntésével a szatmári római katolikus egyházmegye illetve a püspökség megalapításának 140. esztendeje következett el. Ugyanis az idevonatkozó elhatározását I. Ferenc apostoli király 1804. március 23-án írta alá.

A századik évfordulót 1904. évben ünnepelte az egyház, amikor Meeszlényi Gyula akkori püspök pástorlevelében „szent esztendő“-nek jelezte az évet. A püspökeg védőszentjei: Szent István királyunk és Szent János apostol.

A püspökség alapítására vonatkozó történelmi irásokból megállapíthatóan nem ment könnyen az új püspökségnek az egri érsekség hatásköréből való kiharítása.

Az országban ugyanis a hitélet fellendülésére vonatkozó törekvés 1686. évben, Budavár bevételkor indult meg, amikor már nem számítottak többé idegen betörésekre.

A szatmári egyházmegye megalapítására vonatkozó eszandék legelső megnyilatkozását gróf Erdődy Gábor egri püspök tette III. Károly uralkodásának idejében, 1733. január 18-án, tehát 211 évvel ezelőtt. Az új egyházmegye székhelyének Szatmárt, vagy Nagybányát jelölte ki a püspök. Az első előterjesztést több hasonló követte és 71 esztendőig tartott, amíg valóra vált. Ennek oka nagyrészt az egri Káptalan ellenzése volt.

Végre I. Ferenc túltette magát a Káptalan ellenzésén és hatalmi szavai létesítette a püspökséget, melyet még

ugyanazon évben VII. Pius pápa erősített meg. A székhely Szatmár lett.

A 140 esztendő alatt a következő püspökök kormányozták az egyházmegyét:

Fischer István báró 1804—1807.
Klobusiczky Péter 1807—1821.
Kovács Flórián 1821—1825.
Hám János 1827—1857.
Haas Mihály 1858—1866.
Biró László 1866—1872.
Schlauch Lőrinc 1873—1887.
Meeszlényi Gyula 1887—1905.
Boromissza Tibor 1906—1928.
Fiedler István 1930—1939.

Fiedler püspök lemondása után a Szentészék Márton Áron erdélyi püspököt nevezte ki a szatmári egyházmegye apostoli kormányzóivá, akinek a mandátuma 1942. május 5-én járt le. Közben Napholz Pált a Szentészék 1940. június 23-án szatmári püspökké nevezték ki, aki azonban nem vette át az egyházmegyét, mert a bejvederi döntés után, szeptember 1-én lemondott.

Dr. Scheffler János püspököt 1942. április 23-án nevezték ki és egyházmegyét ekkor átvette s 1942. május 17-én szentelték fel.

Érdekos adat, hogy a kinevezettek milyen korban kerültek a szatmári püspöki székbe: Hám János 46, Haas Mihály 48, — Schlauch Lőrinc 49, — Fischer Iván báró 50, — dr. Scheffler János, Klobusiczky Péter és Meeszlényi Gyula 55—55, — Fiedler István 59, Biró László 60, Boromissza Tibor 60 — és Kovács Flórián 67 éves korukban

Az orosz nép nagy része és a legtöbb keleti nép ma vállvetve együtt harcol a szabadságért és népük jövőjéért Németországgal. E bátor és kemény harcokban kipróbált szabadságharcosoknak szenteli a SIGNAL legújabb számát. Szóban és képen (köztük számos színes fényképfelvételben) látjuk a hazai kötelékek életét, frontmögötti kiképzésüket és a fronton való küzdelmüket. Az új füzet változatos képekben mutatja be, hogyan él és dolgozik a németek által megszállt területek lakossága. Annak az ellenséges állításnak, hogy a keletiekkel Németországban rabszolgaként bánnak, legtalálhatóbb cáfolatát adják azok a képek és tudósítások, amelyek a Németországban élő keletiek hétköznapijait és ünnepnapjait mutatják be.

A Signal

a nagy európai képes folyóirat,
mindenütt kapható. — Ára 50 fillér.

Bokrétások Nagyváradon

Az „Ország Bokrétája” vendégszerepel február 2. és 3-án

(Nagyvárad.) Ki ne ismerné széles országban a Bokrétásokat. A rádió számtalan esetben közvetítette — legjobb rádióporterei közreműködésével — a szimpompás magyar népi ruhában táncoló, zamatos falusi kiejtéssel beszélő bokrétásokat. Az ország minden tájáról. Ormánságból. Sárközökből. Csallóközről. Székelyföldről. Szatmárból valók a helyre falusi menyecskek, deli legények. Mind-egyik a maga vidéke jellegzetes táncát mutatja be, énekét dalolja eredeti népi öltözetben — bokrétában.

Paulini Béla az Országos Magyar Bokréta Szövetség elnöke, a „Bokréták” fanatikus és agilis megszervezője rendezésében mutatkoznak be Váradon — Londont, Párizst, Bécsét járt bokrétások.

Február 2-án és 3-án este a Református Kultúrpalota nagytermében szerepel az „Ország Bokrétája” műsorában a következő számokkal:

1. Himnusz. Éneklék a bokrétások.
2. Hosszuhetény. Három királyok.
3. Galambok. Regölés, népi játékok, cséptánc.
4. Uszod. Lúdtánc, seprútánc, mars, Sióagárd, „Nemesjárás”, férfítánc.
6. Szeremle, Úvegésárdás, háromugrás.
7. Kalotaszentkirály, Kántálás, legényes, karulós.
8. Hosszuhetény, Hopp-hopp, farangsz, csillagtánc.

9. Férficsoport, Csiménaság, Galambok, Ökörítő, Szil, Csürdögölő, kanásztánc, juhásztánc, verbung.
10. Paulini Béla az O. M. B. Sz. elnöke köszönti a közönséget.
11. Szatmárökörítő, Átvétős, Szatmári csárdás.
12. Magyar Hiszekegy, Éneklék a bokrétások.

Katonai szolgálat alól való mentesítést sport címén nem lehet kapni

A honvédelmi miniszter már több előző rendeletben szabályozta a sportversenyzők katonai mentesítésének és áthelyezésének kérdését. A gyakorlat azt mutatja, hogy a rendelet bizonyos intézkedéseit a sportszövetségek félreértik és annak szellemében járnak el. A miniszter ezért most újabb rendeletben tisztázta azt a kérdést, hogy minden további félreértésnek elejét vegye. Az új rendelet szerint a jövőben katonai szolgálat alól mentesítés vagy halasztás sport címén nem adható. Hogy a sportolás folyamatosságát és az edzést a honvédségen belül is lehetővé tegyék, a miniszter továbbra is megengedi, hogy az eddigi rendelkezések szerint sportegyesületek legkésőbb a besorozást követő július 1-éig a sorozás szerint illetékes honvéd kiegészítő parancsnokságnál kérjék a bevonult sportegyesületi tagok az egyesület székhelyén vagy an-

A február havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

Nagyvárad thj. város adóhivatalától (436—1944. adóhiv. szám.) kaptuk az alábbi értesítést:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a városi adóhivatal a február havi hadisegélyeket az alábbi sorrendben és időben fogja kifizetni:

I. Adóhivatali pénztár.

(Városháza, földszint 10. sz. szoba.)
1944 február hó 1-én 1-től 728-ig, 1944 február hó 3-án 729-től 1402-ig, 1944 február hó 4-én 1403-tól 1687-ig terjedő sorszám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket fizeti ki.

II. Városi főpénztár.

(Városháza, földszint 1. sz. szoba.)
1944 február hó 1-én 1688-tól 2433-ig, 1944 február hó 3-án 2434-től 2727-ig, 1944 február hó 4-én 2728-tól 2938-ig terjedő sorszám alatt nyilvántartott hadisegélyeket fizeti ki.

A közérdekű munkaszolgálatot teljesítők hadisegélye 1944 február 5-én kerül kifizetésre és pedig az 1-től 300-ig terjedő számok alatt nyilvántartott hadisegélyeket az adóhivatali pénztár, míg 301-től 600-ig terjedő sorszámok alatt törzskönyvezett hadisegélyeket a városi főpénztár fogja kifizetni.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon délután 4 órától kezdődik. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez a legszigorúbban ragaszkodik és kivételt senkivel sem tesz. Mindazok, akik a megjelölt napokon nem jelentkeznek, hadisegélyüket csak 1944 február hó 15-től kezdődőleg vehetik át.

Nagyvárad, 1944 január 25.

vitéz Morvay Árpád s. k.,
adóhivatali főnök.

A tejtulványokkal kapcsolatos felszólamlások bejelentése

Nagyvárad thj. város polgármestere 494—1944. k.é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Ismétlően felhívom az érdekeltek figyelmét arra, hogy a tejtulványok kiadásával kapcsolatos felszólamlások a Közélelmezési Hivatalban (Szaniszló-u. 15. sz. a.) az alábbi napokon és órákban terjeszthetők elő. Azok, akik az alant felsorolt községekből hozatnak tejet, a községek szerint megjelölt napokon jelentkezhetnek felszólalásaikkal.

1944 február 1:

- 8—9 óráig Bihar,
- 9—10 Fugyi,
- 10—11 Fugyivásárhely,
- 11—12 Hegyközkovácsi,
- 12—13 Kismarja és Kisszántó,
- 13—14 Nagykereki és Nagyszántó.

1944 február 3:

- 8—9 óráig Mezőszakadát,
- 9—10 Körösgyeres, Körösharsány,
- 10—11 Köröstarján és Körösszeg,
- 11—12 Szentjános és Ujpalota,
- 12—13 Váradszöllős,
- 13—14 Váradszentmárton, Vizes-

gyán.. 1944 február 4:

- 8—9 óráig Alpár, Alkér, Apáti, Ártánd, Báránd, Bedő,
- 9—10 óráig Biharpüspöki, Bihar-szentandrás, Bors, Cécse, Bibardioszeg,
- 10—11 óráig Biharfélégyháza, Biharkeresztes, Csátár, Cséffa, Csokaj,
- 11—12 óráig Derecske, Komádi, Érmihályfalva, Érselénd,
- 12—14 óráig Érsemjén, Esküllő, Esztár.

1944 február 5:

- 8—9 óráig Felkér, Felsőbarakony, Gyapju,
- 9—10 Hájó, Hegyközpályi, Szaladobágy, Hegyközujlak,
- 10—11 Igló, Inánd, Kalota,
- 11—12 Kardó, Kágya, Kér,
- 12—13 Kisürögd, Konyár, Köröskiesző,
- 13—14 Köröskisujfalu, Körösszakál, Körösszegapáti.

1944 február 7:

- 8—9 óráig Köves, Kövesegyháza, Madarász,
- 9—10 óráig Mezőgyán, Mezőpeterd, Mezőszabolcs,
- 10—11 Mezőtelegd, Mezőtelki, Micske,
- 11—12 Nagykágya, Nagyürögd, Oláhapáti,
- 12—13 Ópalota, Örvénd, Paptamási,
- 13—14 Pelbárthida, Pocsaj.

1944 február 8:

- 8—9 óráig Pósalaka, Püspökfürdő, Sáp,
- 9—10 Sáránd, Sarkad, Szabolcs,
- 10—11 óráig Szalárd, Székelyhid, Tataros,
- 11—12 óráig Told, Tóti, Ujfalu,
- 12—14 Váradles, Váradpósa, Ürögd Szántó

községekből történő tejszállításokról vonatkozóan. Ismétlően felhívom azonban úgy a termelők, mint a fogyasztók figyelmét, hogy a kiadott utalvány alapján csak akkor szállítható be az engedélyezett tejmennyiség, ha a falusi termelő igazolja a községi előljáróság útján, hogy eleget tett a kötelezett tejszolgáltatásnak.

Dr. Soós István s. k., polgármester.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Készleteket nem adunk vissza.

Megjelent a kolozsvári püspöki helytartóság névsora. A kolozsvári püspöki helytartóság legújabb névsora szerint a helytartóság területén 257 világi pap, 26 szerzetes lelképásztor végzi a hívek lelki gondozását. A helytartóságnak van 179 plébániája, amelyek közül 158-at a világi papok látnak el, van továbbá 4 valóságos és 4 tiszteltbeli kánonokja.

Újabb tölgyfalombot adományozott a Führer. Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a MTI-nak: A Führer Majo Herman ezredesnek, német légvédelmi felügyelőnek, mint a német véderő 43. katonájának a vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot adományozta a kardokkal. Majo ezredes a brit terrir-bombázók ellen harcbevételt éjjeli vadászok új harci módszerének megteremtője. Igen hamar bevált módszer alapján épp a legjobb időben tekintélyes veszteségeket okoztak az ellenséges kötelékeknek.

Előléptetések a kassai székeskáptalanban. Dr. Madarász István megyéspüspök előterjesztésére a kassai székeskáptalanban a következő előléptetések történtek: nagyprépost dr. Pfeiffer Miklós, olvasókánonok Tost Barna, éneklőkánonok Payer Ferenc, örkanonok dr. Wick Béla, székesegyházi főesperes dr. báró Vécsey Aurél, idősebb mesterkanonok Braun László és harmadik mesterkanonok Link Imre hejcei esperes-plébános.

Felöltségre vonják Volpi grófot. Zúrichből jelentik: (MTI) Rómából közlik, hogy Volpi grófot, akit nemrégiben kinnikáról bocsátottak el, felöltségre vonják, főleg Mottaihoz és a fasiszta nagytanács tagjaihoz való kapcsolatai miatt.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

Meggyilkolták a bolognai fasisztapárt vezetőjét. Lisszabonból jelentik (MTI): A Német TI jelenti: A Stefani Iroda közli, hogy január 26-án délben orvul meggyilkolták *Pacchini* doktort, a bolognai köztársasági fasisztapárt vezetőjét. A merénylet akkor történt, amikor két fasiszta kíséretében elhagyta azt az épületet, amelyben az egyetemi diákok étkezője van. Három ismeretlen fiatalember, akik nyilván várokoztak rá, közvetlen közletről hetszer pisztollyal rálőttek. Azonnal meghalt. A két fasiszta is tüzelni kezdett a tettesekre, akiknek azonban kerékpáron sikerült elmenekülni. Szerdán este Bolognába érkezett *Parolini* miniszter, párttitkár, aki hosszú ideig tartózkodott a ravatalnál. Bologna érkeke mély részvétét fejezte ki a köztársasági fasiszta pártnak. Nyomban megindult a vizsgálat. A tettesek kézrekerítőjének egymillió líra jutalmat tűztek ki. Az éjszakai órákban a rendkívüli katonai törvényszék ülésre ült össze.

Családi öröm dr. Topercer Ferenc rendőrfogalmazóknál. Nagyvárad, január 28. Mint értesülünk, dr. Topercer Ferenc rendőrfogalmazóknál orvondetes családi esemény történt. Felosága csütörtökön délután egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A boldog szülőket számos ismerős halmozta el szereneseikvántaival a kis Ferenc születése alkalmával.

Temetés. Elthe és Lajos ny. áll. elemi iskolai igazgató, életének 68-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése 29-én délután 4 órakor lesz a Rulikovszky-temető Steinberger kápolnájából.

Makacs székszorulásnál és a vastagbélben véghemelő rendellenes erjedési és bomlási folyamatoknál a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan megszabadítja a tápcsatornát az ott felhalmozódott salakmennyiségtől és biztosan előmozdítja az anyagcsere és az emésztés további folyamatát. Kérdezze meg orvosát!

A Fehér Ház bajtársi egyesületének felhívása. Felkérjük a Fehér Ház bajtársi egyesület összes tagjait, hogy szerkesztésüket összes tagjait, hogy szerdán, f. é. február hó 2-án, délután 5 órakor a Széchenyi-épület Rákóczi-ut 11. saját helyiségünkben a közgyűlést előkészítő gyűlésre okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. *Elnökség.*

Felhívás és bajtársi parancs. A nagyváradi társadalmi egyesületek Nemzeti Együttműködése felhívja taggyűléseinek: a Vitési Szék, a Nemzetvédelmi Keresztesek szervezete, a Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradi főcsoportja és a nagyváradi „Árpád” lövészesegylet pedig felhívja tagjainak figyelmét a február 2. és 3-án, este háromnegyed 7 órakor, a Ref. Kulturpalota (Teleki-u. 27.) nagytermében rendezendő „Ország Bokrétiája” előadásra. Jegyek elővételben a plakátokon feltüntetett helyeken kaphatók.

Ady Endre halálának 25 éves évfordulója Nagyváradon

Nagyvárad, január 28. Csütörtökön este zsufoláig megtelt a Református kulturház nagymestere, Nagyvárad méltóképpen emlékezett meg Ady Endre halálának 25 éves évfordulójáról. A közönség soraiban képviselve volt a város minden rétege, ott volt *Hlatky* Endre főispán, *Soós* István polgármester, az *Országos Magyar Sajtókamarát* dr. *Kólya* Sándor aligazgató képviselte, míg az *Országos Magyar Hírlapírók Egyesületének* képviselője dr. *Paál* Árpád főszerkesztőt kérték fel. A közönség legnagyobb része fiatalok sorából került ki, mintegy igazolásul: *Ady a fiatalok költője.*

Az est megnyitóját *Árvay* Árpád főszerkesztő, országgyűlési képviselő mondta. *Antal* Erzsébet mély átérzéssel megzenésített Ady-műveket adott elő, majd *Tabéry* Géza, a kartárs beszélt Adyról. Körülbelül 1910-ben merült fel először a kérdés: Ki az az Ady? Kolozsvárott és Lausanneban, a Genfi-tó északi partján. Amott újságírók, emitt az egyik lausennei leányintézet erdélyi növendéke tette fel a kérdést. Azóta sok vihar dult a világhoz és a költők körül, de — ahogy *Tabéry* megjegyezte — még ma sem tudjuk igazán

Egy asszony és egy művész meglátják egymást...
Egyetlen éjszaka
 Főszereplő: Pierre Blanchar
 Szombattól a CASINO-ban

Klubnap a MÉP-ben. A MOT jelenti: A Magyar Élet Pártja csütörtökön este az akadémia-utcai székházában igen nagy érdeklődéssel kísért klubnapot tartott. A párt helyiségei már a késő délutáni órákban benépesedtek. Különösen a vidéki törvényhozók jelentek meg szép számban. 8 óra után a párt fővárosi tagjai is megjelentek. A kormány tagjai, valamint a miniszterelnök is jelen voltak. A párt helyiségeiben beszélgetési csoportok alakultak, ahol a párt tagjai a késő esti órákig igen élénk eszmecsereben tárgyalták az időszaki kül- és belpolitikai kérdéseket.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textiliparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a faszén-utalványok kiosztását megkezdte. Kérjük tagjainkat, hogy azt mindenki 3 napon belül átvenni sziveskedjen. *Elnökség.*

Újból megindult a postaforgalom Olaszországnak németek által megszállt részével és a Vatikánnal. A MTI jelenti: A postavezérgazgatóság közli, hogy Albániával, továbbá Olaszországnak a német csapatok által megszállt részével, valamint Sanmarínóval és Vatikán városállammal a levélpostai forgalom újból megnyílt.

Ipartestületi hírek. A szobafestő szakosztály értesíti tagjait, hogy enyven érkeztél és azt február hó 1-én, reggel 9 órától déli 12 óráig fogjuk szétosztani. Az utalványokat szakosztályi irodánkban ugyanekkor átvehetik és az enyvet ugyanitt meg is kaphatják. Felhívjuk érdeklő tagjaink figyelmét, hogy akik a fentjelzett időben az enyvet át nem veszik, úgy igényjogosultságukat erre nézve elvesztik. *Elnökség.*

jelentőségében felfogni: Ki az az Ady...

Kemény Gizi mély művészi átérzéssel adott elő Ady költeményeket. *Horváth* Jenő, a Szigligeti Színház főrendezője, ugyancsak kitűnően szólaltatta meg a sokszínű költőt.

A nagyváradi Ady-ünnepség egyik kiemelkedő eseménye volt *Dutka* Ákos miniszteri osztálytanácsosnak a *Friss Újság* főszerkesztőjének, a Holnaposok egyetlen Magyarországon élő tagjának megkapó emlékezése azokról az időről, amikor a fiatal Ady Váradra került, amikor a századforduló lázas eseményei az országban szinte elsőnek gyűjtötták fel fantáziáikat.

A Szigligeti Színház művészei bemutatták Ady Endre egyetlen színdarabját. „A műhely”-t, amely *Bars* Bélának és *Lendvay* Lajosnak nyújtott alkalmat kitűnő alakításra. Végül *Kemény* Gizi szavalt igen nagy sikerrel.

A nagyváradi írók, művészek és újságírók kitűnően sikerült Ady emlékünnepé bankettel fejeződött be az Újságíró Otthonban, amelyen a fővárosi és vidéki vendégek is résztvettek.

Emelik az orvosok díjazását

Az Országos Orvosi Kamara országos közgyűlése az 1943. évi október hó 24-én tartott ülésén az orvosi díjazás legkisebb mértékére vonatkozó szabályzat díjtételeinek emelése ügyében kimondta, hogy „a közgyűlés egyhangulag elfogadja a belügyminiszternek a díjazás felemelésére vonatkozó leíratát, amely határozat értelmében fogja az Országos Orvosi Kamara elnöke feliratát, megfelelő kísérelattal, a belügyminiszterhez juttatni”.

Ehhez képest az orvosi díjazás legkisebb mértékére vonatkozó szabályzat II. része A (1. pontja) egyszerű rendelese az orvos lakásán rendelő órában (díjtételei Budapestre és thj. városokra a jelenlegi 4 pengőről 6 pengőre, egyéb helyekre 2 pengőről 3 pengőre.

A 3. pontja (egyszeri látogatásért a beteg lakásán) díjtételei Budapestre és thj. városokra, a jelenlegi 6 pengőről 8 pengőre, egyéb helyekre 3 pengőről 5 pengőre.

A II. rész összes többi díjtételei pedig 30 százalékkal emeltetnek.

Az országos közgyűlésnek ezt a határozatát az 1936. I. t. c. 19. §-ának (1.) bekezdésében alapuló jogkörömben jóváhagyom.

Budapest, 1943. évi december hó 23.

A miniszter helyett:
Dr. Johan Béla s. k.,
 államtitkár.

Rizs, köles és búzagyöngy kapható a közellátási szelvényre

Ertesítik a város közönségét, hogy a város részére kiutalt rizs, köles és búzagyöngy megérkezett. Ezeknek elosztását a következőképpen szabályozom:

minden egyes közellátási szelvény 3-as számú kockájára 20 deka búzagyöngy, 5 deka rizs és 5 deka hántolt köles vásárolható a fűszerkereskedőknél. A szétosztó kereskedőket kötelezzük felhívják, hogy a nagyelosztóktól való átvétel végett a kiutaló utalványokért február hó 1-én a Közélelmezési Hivatal 1. sz. szobájában jelentkezzenek.

A lakosság részére a végső kiváltási határidő 1944. február hó 20-a.

Ipartestületi hírek

A eszmadia iparosok szakosztálya ezúton értesíti tagjait, hogy az anyag és kellékek kiutalását megkezdte. Az utalványokért e hónap, tehát január 31-éig mindenki jelentkezhet *Galló* János szakosztályi elnökkel. Ezúttal a javítási munkák árának hatósági, illetve tövényes megállapított árának árszabályát is kiosztjuk, amely árszabályt köteles minden iparos műhelyében feltűnő helyen kifüggeszteni. *A szakosztály elnöksége.*

Felhívás a asztalos iparcsokhoz! F. évi január hó 30-án vasárnap délelőtti 11 órakor taggyűlést tartunk az Ipartestület földszinti nagytermében. Mivel igen fontos szakmai kérdés megbeszélése lesz napirenden, kérjük az asztalos iparosokat, hogy a taggyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. *Kovács* János szakoszt. elnök, *Szabó* Károly ipt. elnök.

Ismertetjük a 30/1944. M. E. számú rendeletet az 1944. évi mezőgazdasági munka végzésének biztosításáról

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. t. c. 112., 159. és 212. §-ában, valamint az 1942. XIV. t. c. 28. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendel:

I. §.

1. Az éves gazdasági eseléd a eseléd szerződést az 1944. évben csak úgy mondhatja fel, ha legkésőbb a felmondástól számított 30 nap alatt igazolja, hogy éves gazdasági eselédnek máshova elszegődött, vagy ha olyan esetre hivatkozik, amely miatt szolgálata lépni sem lenne köteles (1907. XIV. t. c. 15. §.). Az elszegődést az új gazda által adott és az új munkahely szerint illetékes községi elöljáróság által látalmazott bérlevéllel kell igazolni.

2. Avégből, hogy a eseléd máshova elszegődhessen, a gazda köteles neki kívánságára elbocsátó bizonyítványt (1907. XLII. t. c. 53. §.) kiadni, de ha a eseléd nem szegődött el más helyre és a gazda a felmondást nem fogadja el, a eseléd köteles az elbocsátó bizonyítványt a gazdának visszaadni.

3. Ha a eseléd felmondott, a gazda akkor sem köteles őt a következő évre szolgálathoz megfogatni, ha a eseléd a felmondástól utóbb eláll.

4. Az I. bekezdésben foglalt korlátozás nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a eseléd a szerződést egyhónapi felmondással, vagy felmondás nélkül megszüntetheti. (1907. XIV. t. c. 43. és 46. §.)

2. §.

1. A dohánykertész és a dohánytermelő közötti szerződést az 1944. termelési évre vonatkozóan az 1944. évi január hó 15—31-e között lehet felmondani. Az ezt megelőzően kötött felmondás érvénytelen.

2. A dohánykertész a termelési szerződést csak úgy mondhatja fel, ha a felmondással egyidejűleg igazolja, hogy dohánykertésznek máshova elszegődött, vagy hogy a m. kir. gazdasági felügyelőségétől, mint vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalától felmentést kapott az alól, hogy dohánykertésznek újból elszegődjék. (3. §. I. bek.) Az elszegődést annak a községnek az elöljárósága által kiállított tanúsítvánnyal kell igazolni, amely előit az új szerződést megkötötték.

3. Az I. bekezdésben foglalt korlátozás nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a dohánykertész a szerződést az 1900. XXIX. t. c. 26. §-a alapján felbonthatja.

3. §.

1. Az aki az 1943/44. szolgálati évre, mint éves gazdasági eseléd, továbbá, aki az 1943/44. termelési évre, mint dohánykertész szegődött el, köteles az 1944/45. szolgálati, illetőleg termelési évben is éves gazdasági eselédként, illetőleg dohánykertészként szolgálatot teljesíteni. Köteles tehát, ha a szerződést akár a munkaadó (gazda, dohánytermelő), akár a munkavállaló (eseléd, dohánykertész) felmondással, vagy felmondás nélkül felbontotta, avagy a szerződést a felek egyetértőleg megszüntették, éves gazdasági eselédként — illetőleg dohánykertészként elszegődni. A m. kir. gazdasági felügyelőség, mint vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatal, a kötelezettség alól indokolt esetben felmentést adhat.

2. Ha akár a munkaadó, akár a munkavállaló a szolgálati szerződést felmondással, vagy felmondás nélkül felbontotta, avagy a szerződést a felek egyetértőleg megszüntették, azt a munkaadó — a munkavállaló nevének és lakóhelyének feltüntetésével — köteles a m. kir. gazdasági felügyelőségnek, mint vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalnak bejelenteni. A munkaadó hivatalnak dohánykertészre vonatkozóan pedig még a m. kir. dohánybeváltó hivatalnak bejelenteni köteles a felvett új éves gazdasági eseléd, vagy dohánykertész nevét és lakóhelyét is. A bejelentés határideje 15 nap. A távozó és az újonnan felvett munkavállalóra vonatkozó bejelentéseket lehetőleg együttesen kell megtenni.

3. A vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatal a bejelentéseket nyilvántartja és az I. és 2. bekezdésben foglalt rendelkezések megtartását ellenőrzi.

4. §.

1. Az éves gazdasági eselédnek az 1944/45. szolgálati évre kenyérgabonában (buza, rozs, kétszeres), vagy kukoricában bér fejében kikötött (hatóságilag megállapított) járandóságát teljes mennyiségben ki kell természetben szolgáltatni. Az ilyen gazdasági eseléd háztartásához tartozó családtagok finomlisztjegyre és kenyérfegyverre nem jogosultak.

2. Az éves gazdasági eselédet bér fejében kapott semmiféle természetbeni járandósága után sem terheli a közellátás céljára beszolgáltatási kötelezettség. (Folytatjuk.)

SPORT

Már is nagyszerű erőnlétben vannak a NAC játékosok

(Nagyvárad.) Tegnap este már negyedik ízben tartott tornatermi edzést a NAC. Ez alkalommal is a Szent László gimnázium tornatermében folyt le az edzés. Rónay Ferenc edző vezetésével. *Bodola és Juhász* szolgálatuk miatt. *Szegedi* orvosi tanácsra hiányzott a gyakorlatról.

Könnyű bemelegítő mozgás után, mind nehezebb gyakorlatokat vezényelt Rónay mester a fiúk lelkes akarással dolgoztak. A végén labdát is kaptak a játékosok s ötös csapatokban kétkapura kergették a bört. Ez a játék annyira tetszett, hogy Rónay Ferenc edző csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta abba hagyni a tornatermi kétkapuzást.

Az edzés végeztével örömmel állapította meg Rónay Ferenc edző: — Olyan nagyszerű erőnlétben

vannak a fiúk, hogy akár előlrol is kezdhettünk az egész edzést. Sajnos, az elsőtétítés miatt 8 órára be kellett fejezni a munkát. Legközelebb azonban úgy segítünk a bajon, hogy fél 7 helyett, fél 6-kor kezdünk.

Szegedi hiányzása felől érdeklődve ezt a felvilágosítást kaptuk:

— Nincs semmi különösebb baja a fiúnak, csupán orvosi tanácsra hagyta ki a mai edzést. Ugyanis a sárgasággal nagyon lefogyott a hosszú fedezet és erősödni kell egy kicsit.

A további edzés-műsorról így beszél Rónay Ferenc edző:

— Szombaton délután tartunk ismét tornatermi edzést, vasárnap délelőtt pedig könnyű futással megyünk ki az egyik közeli fürdőbe. Ott fürdés és gyúrás következik s autóbuszon jövünk haza.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Egy boldog pesti nyár“ péntektől minden nap

— **Egy boldog pesti nyár**, az idény legnagyobb operett slágere a Szigligeti Színház örökzöld, újodonsága. Bemutató előadása pénteken este. A bérleti előadása szombaton este, vasárnap délután, vasárnap este és egész héten bérletezőkben kerül színre az **Egy boldog pesti nyár**. Az idei színiévi legnagyobb sikerű újodonságát Szabó Ernő rendezte. Az új díszleteket Plivelics Emil tervei szerint Kovall István festette. A táncokat Molnár Tivadar tanította. Pompás díszletek. Szenzációs táncok. Főszereplők: Jurik Julcsi, Hamvay Lucy, Göndör Klári, Szógi Arany, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Horváth Jenő, Lendvay Lajos, Halasi Gyula és Ross József. Jegyek elővételben már válthatók.

Szombaton délután egyenyed 4 órakor a legmulatságosabb operett-újodonság, a: *Badacsonyi kéknyelű* van műsorán. *filléres helyarátkal*. Előkészületben: *Homokpad*.

MŰSOR:

Pénteken este háromnegyed 7 órakor. **Egy boldog pesti nyár**. Bemutató bérleti Szombaton délután negyed 4 órakor: **Badacsonyi kéknyelű**

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: **Egy boldog pesti nyár**. A bérleti. Vasárnap délután negyed 4 órakor: **Egy boldog pesti nyár**.

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: **Egy boldog pesti nyár**. Hétfőtől egész héten minden este: **Egy boldog pesti nyár**.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 265
Tangóharmonika „Hohner“ 140 B 3 váltós eladó. Kossuth Lajos-u. 30. Molnár. 471

Kombinált szoba, konyha, rekarnier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11.

Jókarban lévő gyermek sportkoszt megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kerek. 468

Néprádió jó állapotban, sürgősen eladó. Kovács, Városliget-u. 20. 478

Eladó gyermek sportkoszt. Attila-u. 13. szám. 477

Kombinált diófa butor eladó. Hegyessy Márton-u. 4. asztalosnál. 473

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, molc és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 317

NAGYVÁRADI GAZDÁK ÉS KISIPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

Gróf Bethlen István-u. 6.

1. Jelzálogos váltókölcson kölcsönmentesen 5 1/2% kamattal 5 évre kapható.

2. Takarékbetét után 4% kamatot adunk.

3. Hetj (piculás) betéttel a legjobban neveljük gyermekeinket takarékoságra. **Legkisebb hitelbetét 1 pengő.**

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel **Jakab** műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 65

„**Ferenc József**“ kabátokat megvételre, vagy kölcsönképpen keres a Szigligeti Színház ruhátára. 472

15—20.000 pengőt keresek jó hasznos részesedéssel, biztos fedezettel. Cim kiadóban. 475

Allást nyerc

REGGELI lapkihordáshoz lapkihordót keresünk, azonnalra. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok“ kiadóhivatalában.

Elsőrangú retusőrnőt alkalmazni kívánunk Szabó fotó 300 P fizetéssel. 476

Keresztény gépirónót ügyvéd irodába felveszek. Dr Dévald, Rákóczi-út 7. 476

Gyakorlott gépirónót alkalmazást nyerhet. Jelentkezés 1—2 óra közt az Erdélyi Pártirodában, Sal Ferenc-utca 9. sz. 474

Kifutó leányt, vagy fiút felvesz Ace ókszerész, Széchenyi-tér 6. szám.

Gazdatisztet keres gazdasággal és nagyobb állatállománnyal bíró környékbeli vállalat. Saját kézzel írott ajánlatok részletes életrajzzal és fizetési igény megjelölésével „Önálló szakember“ jellegre a kiadóba kéretnek. 469

Allást keres

Pesti varróházakhoz ajánlkozni Kristófiúé, Gróf Tisza István-út 31. 405

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség lelei: **Dr Paál Árpád** főszerkesztő. A kiadásért felel: **Dr Virág Jeromos** igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda. r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti utca 6. számán.